

greppa näringen

Verksamhetsberättelse

2016

Foto: Mårten Svensson

Innehållsförteckning

Året i korthet.....	3
Inledning.....	4
Information och marknadsföring.....	6
Aktiviteter i länen 2016.....	10
Rådgivning.....	12
Greppa Näringens medarbetare under 2016.....	14
Året i siffror.....	16

Året i korthet

- › Under året tillkom 300 nya rådgivningsmedlemmar.
- › Utöver de nya rådgivningsmedlemmarna tillkom även 261 nya användare av växtnäringsbalanser på nätet.
- › Verksamheten kostade 38,5 miljoner kronor.
- › 223 rådgivare från 61 företag har utfört rådgivning, varav 10 länsstyrelser.
- › Totalt genomfördes 2 638 rådgivningar.
- › 35 procent av rådgivningarna innefattade att göra en växtnäringsbalans.
- › 243 startbesök genomfördes.
- › 22 stycken vattendragsträffar med totalt 188 deltagare.
- › 5 stycken Energikollen träffar med totalt 57 deltagare.
- › 1 gruppträff om växtskydd i potatis med 2 deltagare.
- › 13 fortbildningskurser för rådgivare.
- › 2373 personer prenumererade på Greppa Näringens nyhetsbrev.
- › Greppa Näringen har träffat lantbrukare på bland annat Borgeby Fältdagar, Brunnby Lantbrukardag och Elmia Lantbruk.

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Bakgrund

Greppa Näringen erbjuder lantbrukare kunskap och verktyg för att de ska kunna genomföra kostnadseffektiva miljö- och klimatåtgärder. Vi utför arbetet med hjälp av rådgivare från en stor del av lantbrukets rådgivningsföretag.

Arbetet med att minska växtnäringsförluster har varit framgångsrikt. Nu får cirka 7500 lantbrukare återkommande rådgivning, och ytterligare cirka 1700 lantbrukare har tidigare fått rådgivning. Utöver detta har drygt 2100 lantbrukare fått rådgivning om våtmarker eller vattenskydd och cirka 300 lantbrukare har fått rådgivning om energi-effektivisering. Sammantaget brukar medlemmarna cirka 1 100 000 hektar, vilket motsvarar drygt 40 procent av Sveriges åkerareal. Från 2015 omfattar Greppa Näringen alla län i Sverige, även länen i Norrland. Under 2016 har rådgivarna genomfört drygt 2600 rådgivningar hos lantbrukare varav 243 startbesök till nya medlemmar.

Jordbruksverket har tagit fram underlag för rådgivningen i form av rekommendationer för gödsling och kalkning 2017. För kvävegödsling till stråsäd och vall finns nu nya beräkningsmodeller.

Greppa Näringen har fortsatt samarbetet kring verktyget CropSAT, som är ett komplement till tidigare metoder för att bättre anpassa kvävegödslingen. Från satellitbilder på Greppa Näringens hemsida kan lantbrukare ta fram kartor som visar hur grödans tillväxt varierar på de egna fälten. VERA är ett beräkningsverktyg för bland annat växtnäringsbalanser, stallgödselmängder och åtgärdsuppföljning inom Greppa Näringen. En vidareutveckling av VERA skedde under 2016 och det ersatte fullt ut tidigare program som rådgivningsverktyg.

Under 2016 startade en kampanj inom Greppa Näringen för att under en tid fokusera mycket av verksamheten på åtgärder mot förluster av fosfor från jordbruksmarken i syfte att bidra till att uppfylla miljö kvalitetsnormer för vatten.

Foto: Märten Svensson

Foto: Märten Svensson

Inledning

År 2016 var det första året med Greppa Näringen i det nya Landsbygdsprogrammet som ska pågå till år 2020. Flera länsstyrelser gjorde ett ”omtag” för att arbeta mer uppsökande med den enskilda rådgivningen och med att prioritera lantbrukare i områden kring särskilt utpekade vattendrag när det gäller övergödning.

Flera av länsstyrelserna prioriterade under året aktiviteter för att få med nya lantbrukare och att utvärdera den rådgivning som skett hos lantbrukare som fått många besök. De som varit med länge i Greppa Näringen skulle nu i större omfattning erbjudas relevanta fältdagar och erfarenhetsutbyte mellan lantbrukare. Kanske har miljöfrågan blivit mer ”mogen” och därmed mer intressant att utbyta erfarenheter kring vilka åtgärder som verkligen fungerar i praktiken. Aktivitetsnivån i form av antal besök gick ned något jämfört med året innan, vilket jag tror till stor del hänger samman med denna omorientering.

Vattenmyndigheterna presenterade inför 2016 sina åtgärdsprogram för de kommande sex åren och där ingår uppdrag om åtgärder för att minska fosforförluster med hjälp av information och rådgivning. Greppa Näringen startade därför en kampanj kring fosforåtgärder under våren och antal rådgivningsbesök kring markfrågor såsom fosforstrategi, markpackning markbördighet ökade i antal jämfört med året innan. Samtidigt tog vi fram några enkla informationskrifter om fosfor och hade strukturkalkning som tema i en monter vid Elmia Lantbruksmessa.

Att kraftsamla kring ett av Greppa Näringens viktiga uppdrag är ett arbetssätt som vi säkert kommer att fortsätta med framöver.

Stina Olofsson, projektledare Greppa Näringen

Medlemsstatistik

Greppa Näringen hade 10 228 rådgivningsmedlemmar under 2016, vilket var en ökning med 228 medlemmar från föregående år. Därutöver har 2 410 medlemmar som bara fått rådgivning om våtmarker, vattenskydd eller energi-effektivisering under åren. Totalt blir det 12 638 medlemmar.

Fler känner till Greppa Näringen

Fyra av fem lantbrukare känner till Greppa Näringen enligt undersökningen från Landja våren 2016. Det är fler än när förra undersökningen genomfördes 2013. 18 procent har inte hört talas om Greppa Näringen, vilket är färre än tidigare.

– Det är roligt att se att fler känner till Greppa Näringen än tidigare. Det visar att vi gör ett bra jobb som lantbrukets miljöprojekt, säger Stina Olofsson, projektledare för Greppa Näringen.

I målgruppen lantbrukare med mer än 50 hektar åker är 38 procent medlemmar och 46 procent av större djurhållare är medlemmar. I denna grupp är det många som känner till Greppa Näringen, även om de inte är medlemmar. I Norrland samt bland de som har liten åkerareal och få djur är det färre som känner till Greppa Näringen.

Foto: Märten Svensson

Foto: Janne Andersson

Information och marknadsföring

Webbplatser

Greppa Näringen har två webbplatser. Den blå, www.greppa.nu är den publika webbplatsen vilken riktar sig främst till lantbrukare och den röda, www.greppa.nu/adm vilken riktar sig till Greppa Näringens rådgivare.

De mest besökta sidorna är Stallgödselkalkyl, Växtnäringsbalans och Kvävesensor beräkning. Många besökare är också intresserade av att utnyttja tjänsten CropSAT

Interaktiva tjänster

Förra årets succé CropSAT, www.cropsat.se, är tillbaka och är den här säsongen ännu vassare. Vi ställde några frågor till Mats Söderström, SLU, och Henrik Stadig, Hushållnings-sällskapet, som varit drivande i att utveckla verktyget.

– Den största nyheten är att vi nu kan använda en ny satellit ”Sentinel-2”. Den ger fantastiskt fina bilder med 10 gånger 10 meters upplösning.

Varför ska jag som lantbrukare använda CropSAT?

– Alla vet att man har olika avkastning på olika delar av fältet, man vet därmed att det nog är olika kvävebehov på olika delar av fältet. CropSAT hjälper dig på ett bra sätt att hitta variationen och gödsel rätt mängd på rätt plats. CropSAT tillhandahålls dessutom kostnadsfritt så det kostar inget att prova. Man kan till och med skriva ut en papperskarta och styra helt manuellt om man så önskar.

Nyhetsbrev

Greppa Näringen erbjuder fyra olika nyhetsbrev:

Nyheter – Vi skriver om de senaste forskningsrapporterna som berör det område Greppa Näringen jobbar med. Målgruppen är intresserade lantbrukare, rådgivare och tjänstemän. Under 2016 publicerade vi 57 nyheter till 2300 prenumeranter.

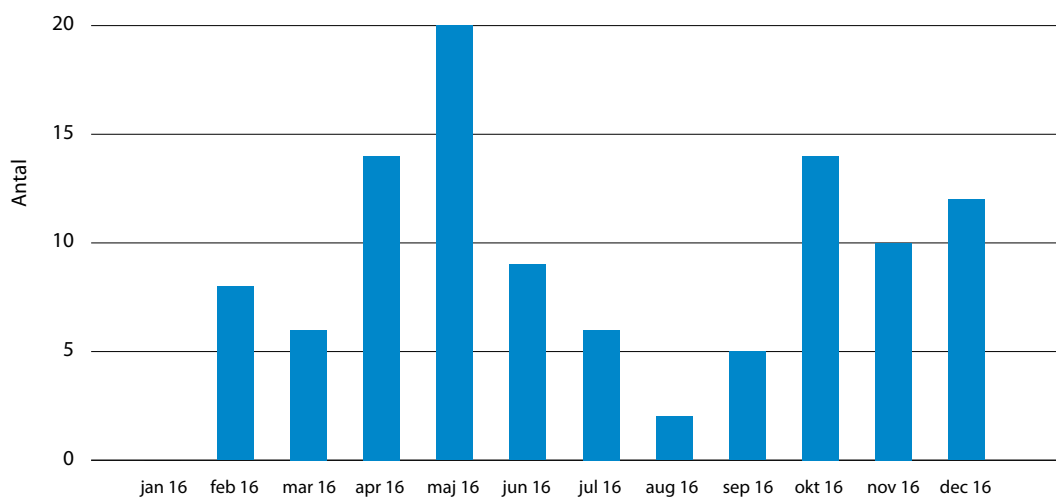
Rådgivarnytt - Syftet är att nå alla aktiva rådgivare inom projektet med viktig information som berör deras arbete med Greppa Näringen. Under 2016 publicerade vi 31 rådgivarnytt till 675 prenumeranter.

Säsongsnytt – Under säsong är Greppa Näringen ute i fält och följer markens kväveleverans. På så sätt kan lantbrukare få regelbunden rapportering om hur mycket kväve som tagits upp av grödan fram till vetets axgång. Under 2016 publicerade vi 34 Säsongsnytt till fem olika regioner och totalt 973 prenumeranter.

Projekt nytt – vi skriver om nyheter i projektet Greppa Näringen. Under 2016 publicerade vi inget projekt nytt.

Skrifter

Ett Praktiska Råd togs fram under året: Fånga fosfor! Dessutom uppdaterades modulblad 20A och 20B.

Antalet pressklipp fördelade på årets månader.

Medlemsbrev

Ett fyrsidigt medlemsbrev för medlemmar i Greppa Näringen gavs ut i juni. Medlemsbrev fokuserade på vad som har hänt inom projektet och intressanta nyheter.

Press

Greppa Näringen omnämndes i 106 pressklipp. Det var färre än året innan.

Pressmeddelande under året var 3 stycken:

- Gemensam satsning ska minska fosforläckaget från lantbruket
- Åtgärder på Greppa Näringens gårdar minskar kväveläckaget
- Årets fosforlän

Annonsering

Under försommaren marknadsfördes tjänsten CropSAT med banners på ATL och Land Lantbruks hemsidor.

Annons om vilka åtgärder du kan göra på din gård för att begränsa fosforförlusterna publicerades i tidningen Land Lantbruk under hösten.

Kampanjarbete

Inom ramen för fosforkampanjen har vi tagit fram nytt informationsmaterial om åtgärder för att minska fosforförlusterna. Vårt Praktiska råd Fånga fosfor skickades ut till Land Lantbruks över 100 000 prenumeranter i november.

Länen prioriterar åtgärder mot fosforförluster i enskild rådgivning och gruppaktiviteter. Västra Götalands län satsade allra mest under 2016 och har därför utsetts till "Årets fosforlän".

Vi har hållit rådgivarkurser och tagit fram nytt material till rådgivarna som de kan använda i sitt arbete. Greppa Näringens nyhetsbrev hade ett tydligt fokus på fosforfrågor.

Vid Havs- och vattenforum, Göteborg, 16-17 maj 2017, träffades myndigheter och olika intresseorganisationer. Greppa Näringen deltog i en monter och presenterade CropSAT och lerhaltskartan tillsammans med SGU och SLU.

Vi deltog på en internationell fosforkonferens i Rostock i september.

Vi hade satt upp mål för antal rådgivningar som skulle genomföras för samtliga fosforrelaterade moduler.

I genomsnitt uppnåddes 81 procent av målsättningen.

Foto: Maria Källming

Välbesökt lantbrukardag i Östergötland

Med rubriken ”Kom och se smarta åtgärder som både lantbruket och miljön tjänar på!” anordnade Greppa Näringen i Östergötlands län en lantbrukardag den 10 maj 2016. Aktiviteten var en del i Greppa Näringens fosforkampanj.

På åtta olika stationer visades och diskuterades bland annat regionala foderstrategier, stallgödselanalyser, utformning av stallgolv, markpackningsgrop, åtgärder för energieffektivisering, växtskyddstips, hjälpmedel för precisionsodling och hantering av vatten i odlingslandskapet.

Det var 110 lantbrukare från hela länet som tog chansen att uppdatera sig på det senaste inom Greppa Näringen, se åtgärder demonstrerade i praktiken och inte minst umgås med kollegor. En perfekt tajming mellan vårbruk och vallskörd, ett härligt varmt försommarväder och god lokalproducerad lunch från Visätter Kalkon gjorde dagen mycket trevlig och lyckad.

– Totalt sett det bästa lantbruksarrangemang jag besökt, säger en deltagare.

Värdar för dagen var Magnus Jonsson och Katarina Apell på Hemmingstorp på Vikbolandet. På gården produceras mjölk med 90 kor plus rekrytering och paret har länge varit engagerade i Greppa Näringen.

Västra Götaland Årets fosforlän

Lantbrukare gör många frivilliga miljöåtgärder. Greppa Näringen satsar just nu på att öka kunskapen om fosforförluster från lantbruket. Vi uppmanar alla län att satsa på rådgivning om fosforåtgärder. Västra Götalands län satsade allra mest under 2016 och har därför utsetts till ”Årets fosforlän”.

Motiveringen lyder: ”Västra Götaland har haft tydligt fokus på åtgärder mot fosforförluster i enskild rådgivning och gruppaktiviteter och framgångsrikt kommunicerat fosforfrågor i olika sammanhang.”

– Det är jätteroligt! Länsstyrelsen, rådgivarna och lantbrukarna har verkligen gemensamt satsat på fosforfrågorna under året och därför känns det fantastiskt att det uppmärksammas. Det sporrar oss att jobba vidare! säger Eva Magnusson, ansvarig för Greppa Näringen på Länsstyrelsen i Västra Götaland.

 greppa näringen

Fånga fosfor!

Minska fosforförlusterna från åkermark

Foto: Anthonia Nexo Foto: Maria Källming

Rätt åtgärd på rätt plats kan minska förlusterna av fosfor till vattendrag och förhindra övergödning så att kommande generationer också kan njuta av rent vatten.

Vilka åtgärder kan du göra på din gård?

Rätt åtgärd på rätt plats

I dagens Land Lantbruk hittar du ett Praktiskt råd från Greppa Näringen med fem viktiga åtgärder för att minska fosforförlusterna. Även små åtgärder betyder mycket för vattnet i din hembygd!

Åtgärder ger resultat!

- ✓ Balansen mellan tillförd och bortförd fosfor är nu nära noll för landet i genomsnitt
- ✓ Fosforförluster från jordbruksmark minskar

Det finns fortfarande många sjöar och vattendrag som innehåller för höga mängder fosfor. Men tillsammans kan vi göra skillnad!

Tips!
Sök stöd för åtgärderna genom Landsbygdsprogrammet och LOVA!
Kontakta Länsstyrelsen för mer information.

EUs vattendirektiv kräver att medlemsländerna ska minska övergödningen. Myndigheter, rådgivningsföretag och lantbrukare jobbar nu tillsammans för att minska fosforförlusterna från jordbruksmark ännu mer.

Greppa Näringen erbjuder kostnadsfri rådgivning som både lantbrukare och miljön tjänar på. Målen är minskade utsläpp av klimatgasen, minskad övergödning och säker användning av växtskyddsmedel.
Läs mer på www.greppa.nu

Annons i Land hösten 2016.

Mässor

Greppa Näringen deltog på de nationella mässorna Borgeby Fältdagar och Elmia Lantbruk. Därutöver skedde medverkan i ett antal regionala mässor och utställningar, se länens aktiviteter.

Borgeby Fältdagar

Borgeby Fältdagar är en utomhusmässa som hålls i Skåne veckan efter midsommar. Greppa Näringen delade tält med Jordbruksverket och deltog i den samarrangerade "Gropen". Tema för monter var precisionsodling och fosfor.

Elmia

Greppa Näringen deltog med en monter på Elmia Lantbruk. Greppa Näringen visade på strukturkalkning och besökarna fick prova på att gissa lerhalt i olika jordprover.

Regionarbetet

Arbetet i Greppa Näringens fem regioner Syd, Öst, Väst, Mitt och Norr har pågått under året och alla regionerna har tagit fram regionala strategier för arbetet i Greppa Näringen framöver som har godkänts av styrgruppen.

Ett möte i länsstyrelserådet genomfördes i Stockholm den 26 oktober då minst en ansvarig per länsstyrelse närvarade. LRF regionalt har löpande avstämningar via telefon.

Foto: Maria Källming

Aktiviteter i länen 2016

Sörmland

- › Arbete i en vattendragsgrupper vid Storsjön, fyra träffar.
- › Deltagande på Brunnby lantbrukardagar.
- › Tre uppföljnings fältvandringar i sortdemo med höstvete och höstraps. Fokus på integrerat växtskydd och gödsling.
- › Artiklar i Aktiv Landsbygd.

Stockholm

- › Deltog på Brunnby Lantbrukardagar.

Uppsala

- › Länsstyrelsen: genomförde start och uppföljningsrådgivning.
- › Deltog i olika kurser, seminarium och konferenser för att stärka kompetensen för att genomföra rådgivning och även samordning och prioritering av aktiviteter i länet.
- › Genomförde upphandling inom Greppa kompetensutveckling projektet och skrev avtal med 15 olika konsultföretag till och med 2017-12-31.
- › Upprättade ett dokument varför länsstyrelsen valde att arbeta inom Enköpingsån avrinningsområde (vattendragsgrupp).
- › Bidrog med budget och deltog på Brunnby lantbruksdagen.

Östergötland

- › Introduktionskurs för nya medlemmar.
- › Kurs om markpackning och precisionsodling.
- › Utdelning av diplom till årets medlem och årets rådgivare på LRFs regionstämma.
- › Studiecirkel hållbart jordbruk.
- › Lantbrukardag Hemmingstorp, Vikbolandet.
- › Studiecirkel hållbart jordbruk.
- › Beteskväll
- › Potatisfältvandring
- › Fyra LRF-möten på Vikbolandet och runt Söderköping.
- › Elva vattendragsgruppsträffar.

Jönköping

- › Inga genomförda aktiviteter.

Kalmar

- › Bevattningsträff, Skärlov och Ingelstorp.
- › Gårdsvandring växtskydd/IPM, Torsås.
- › Hästkväll, paraister/giftiga växter/näringsläckage hästagar, Torsås.
- › Temadag N-sensor/CropSAT, Ingelstorp/Kölby gård.
- › Medverkan på Torslunda fältdag, monter CropSAT.
- › Vallfältvandring, Nöbble.
- › Vattendragsvandring, Hagbyån.

Gotland

- › Vallfältvandring
- › Grönsaksfältvandring
- › Dikokurs
- › Öppen föreläsning om Teknik för bättre bördighet och miljö på Hallfredadagen.
- › Monter på skördefestivalen.
- › Medverkat på kursen Effektivisering i lantbruket

Blekinge

- › Inga aktiviteter rapporterade

Kronoberg

- › En kurs om växtskydd för lantbrukare.
- › En kurs om att äga och förvalta diken och andra vattenanläggningar.
- › Växtskyddsträff för fruktodlare.
- › Fältvandring för fruktodlare om växtskydd.

Skåne 2016/17

- › Fyra kurser inom utfodring av nöt.
- › Tre kurser kvävestrategi.
- › Fyra kurser fosforstrategi.
- › Två kurser inom potatis och grönsaker.
- › Fyra precisionsodlingskurser.
- › En energikurs.
- › Två byggplaneringskurser.
- › Fyra stycken fältvandringar inom våtmarker.
- › Fyra stycken fältvandringar inom grovfoderodling.

Halland

- › Bördighetsdag i Vinbergs bygdegård.
- › Deltagande i Våtmarksseminarium anordnat av HS Hallands våtmarksrådgivare.
- › Studieresa (dagsresa) till Skåne, Öka bördigheten. Fältvandring på Gårdstånga Nygård, Josef Appell, Jordprovtagning av mikroorganismer. Fältvandring SLU Lönstorps försöksstation hållbara odlingssystem.
- › Fältvandring på Lilla Böslid anpassade sorter för Halland, intelligenta skydds zoner, sensorstyrning i fält.
- › Information om Greppa på nötköttsproducenternas sommarträff.
- › Föredrag och Vattendragsvandring, status och åtgärder Stensån.
- › Fosfordag, seminarium på Lilla Böslid.
- › Medverkan i seminarieträff med Halmstad högskola, Länsstyrelsen.
- › Information om Grepparådgivningar på LRFs jordbrukardag, Varberg.

Västra Götaland

- › Kurs om Bin och växtskyddsmedel med 25 deltagare.
- › Åtta stycken växtodlingsträffar med fokus på fosforstrategi, bekämpningsmedel i vattendrag och årets växtodlingsförsök med totalt 260 deltagare.
- › Lannadagen med monter med fokus på vatten och precisionsodling.
- › Tre stycken vattendragsträffar med 80 deltagare.
- › Nöt och byggdag med 51 deltagare.
- › Fältvandring med fokus på Precisionsodling och CropSAT med 33 deltagare.
- › Två stycken träffar om IPM och digitala hjälpmedel med 51 deltagare.

Värmland

- › Kurs om vattenkvalité och hållbar livsmedelsproduktion vid Averstadån.
- › Kurs God markvård -för lönsam och hållbar växtodling.
- › Kurs/Vårbrukskickoff Tema Vallodling.
- › Jordbrukardag Tema Lönsamt och hållbart lantbruk.
- › Medverkan på fältvandring Tema Växtodling.
- › Gruppträff Energikollen.

Örebro

- › Kurs om hur man kan förbättra spruttekniken för att nå ett bättre resultat.
- › Kurs om växtnäring och växtskydd i potatisodling.
- › Två kurser om utfodring i smågrisproduktion.
- › Två kurser om utfodring i slaktsvinsproduktion.
- › Studieresa till Borgeby fältdagar.
- › Kurs om utfodring av får.
- › Nyhetsblad Miljöråd för lantbrukare, sex nummer.
- › Marknadsföring av Greppa Näringen på Hindersmässan i Örebro.
- › Marknadsföring av Greppa Näringen på Grisföretagarnas årsstämma.
- › Marknadsföring av Greppa Näringen på Brunnby Lantbrukardagar.

Västmanland

- › Deltog i Greppa region Mitts monter på Brunnby Lantbrukardag.

Dalarna

- › Plöjningskurs i Rättvik.
- › Fältvandring i Orsa.

Gävleborg

- › Deltog på Mittia Gårdsbruk, utomhusmessa i Ljusdal den 26-27 augusti. Antal besökare uppskattades till cirka 2000. Greppa var en del av montererna på mässan.

Västerbotten, Norrbotten, Jämtland och Västernorrland

- › Regionen har fokuserat på träffar kring spannmålsodling, med syfte att kunna öka regionens och gårdarnas självförsörjningsgrad. En del i detta är ett nystartat samarbete med Växtskyddscentralen i Uppsala, med vilka vi har utvecklat graderingsverksamhet i spannmål så att den nu finns i de fyra norrlandslänen. Delar av graderingarna har gjorts inom info/demo i Greppa. Med dessa som utgångspunkt har fältvandringar kring integrerat växtskydd har hållits i alla fyra länen.
- › Temadagar kring spannmålsodling har också hållits i Jämtlands län och Västerbottens län under hösten.
- › I Norrbottens län och Västerbottens län genomfördes vallfältvandringar i juni.

Foto: Janne Andersson

Utbildning

Uppskattade kurser för rådgivare

Greppa Näringens rådgivare är avgörande för verksamheten med enskild rådgivning. Utan dem skulle Greppa Näringen inte finnas. Därför prioriterar vi kontinuerlig kompetensutveckling av rådgivare.

Pernilla Kvarmo är ansvarig för Greppa Näringens kursverksamhet för rådgivare.

- Vi blandar kurser på distans och fysiska kurser som till exempel Fånga fosfor, Grovfoderodling och introduktionskurs för nya rådgivare. Kurser på distans är efterfrågade och det kommer vi fortsätta med. Flera rådgivare kan vara med och det är möjligt att ha korta seminarier eller kurser som inte kostar något mer än arbetstid för deltagarna. Nackdelen är att det kan vara svårare att fånga upp diskussionerna på ett bra sätt, så det funderar vi på hur vi kan vidareutveckla, säger Pernilla Kvarmo.

Under 2016 höll Greppa Näringen 13 kurser för rådgivare. Flera av distanskurserna handlade om beräkningsverktyget VERA med olika teman: växtnärbalans, stallgödselberäkningar, gödslingsplan och utlakning.

- Rådgivarna är generellt sett nöjda med våra kurser, det är jätteroligt! Vi har ett medelbetyg på 4,1 på en skala från 1-5, säger Pernilla Kvarmo.

Uppdaterat rådgivningsunderlag

Under året har intensivt arbete pågått med att uppdatera underlagsmaterialet till Greppa Näringens rådgivningsbesök som finns på vår webbplats för rådgivare. Minst 19 av de 35 underlagssidorna på webben har fått nytt eller uppdaterat material.

Flera av bildspelen som är viktiga för rådgivarna när de är ute på rådgivning är uppdaterade. Bland annat har vi uppdaterat frågorna i startbesöket som rör klimat och växtskydd så att de känns mera aktuella. Vad som är på gång ser du i tabellen Vad är på gång under de flesta rådgivningarna på www.greppa.nu/adm.

Vi har gjort en stor uppdatering av gödslingsrekommendationerna för vall i Rekommendationer för gödsling och kalkning 2017. Den nya uppdateringen har vi haft god hjälp av Bodil Frankow Lindberg med.

Utbildningar

För att arbeta som rådgivare inom Greppa Näringen krävs att rådgivaren har gått en introduktionskurs på två dagar. Under 2016 höll vi kursen i november och hade 19 deltagare. Dessutom arrangerade vi 12 andra kurser för fortbildning av rådgivare i olika ämnen. Inom vårt verktyg VERA hölls åtta webbkurser med totalt 80 deltagare. Under året utbildade vi sammanlagt 197 rådgivare. En person kan ha varit med på flera kurser under året och då räknas den som flera deltagare.

Kurs	Ort	Datum	Antal kurser	Antal timmar	Antal deltagare
Precisionsodling och kväve	Distans	7/3	1	3	19
Fånga fosfor	Linköping	28/4	1	7	33
Grovfoderodling	Uppsala	14-15/9	1	11,5	37
Introduktionskurs för nya Grepparådgivare	Norrköping	9-10/11	1	15	19
Växtskydd- hantering och rutiner	Linköping	22/11	1	6,5	9
Kurser om VERA					
VERA grundkurs distans, anmälda	Distans	hela året	1	16	27
VERA-kund, växtnäringsbalans, stallgödsel	Distans	27/4, 3/3, 7/10	3	2	25
VERA-kund, gödslingsplan och utlakning	Distans	12/5, 18/10	2	1	10
VERA- klimatberäkningar	Distans	8/12	1	2	14
VERA-åtgärdsuppföljning	Distans	18/10	1	1	4
Summa kurser och deltagare			13	70	197

Antal utförda rådgivningar 2016

	Stockholm	Västerbotten	Norrbottn	Uppsala	Södermanland	Östergötland	Jönköping	Kronoberg	Kalmar	Gotland	Blekinge	Skåne	Halland	V. Götaland	Värmland	Örebro	Västmanland	Dalarna	Gävleborg	Västernorrland	Jämtland	Totalt
Modul	AB	AC	BD	C	D	E	F	G	H	I	K	M	N	O	S	T	U	W	X	Y	Z	
1AA Startbesök	14	4	3	7	4	43	17	0	10	25	2	26	14	30	2	3	4	3	6	20	6	243
1B Uppföljningsbesök	6	0	0	11	8	63	56	5	18	0	0	56	46	66	7	6	13	2	0	0	0	363
10B Näringsbalans växtodling	0	0	0	4	0	0	0	0	2	1	0	27	13	24	2	1	5	0	0	0	0	79
10D Näringsbalans djurgård	0	0	0	9	2	0	0	0	19	8	2	20	23	68	3	8	11	1	0	0	0	174
40B Näringsbalans mjölkgård	5	0	0	2	4	0	0	0	0	0	3	18	0	21	0	0	0	0	1	0	0	54
11Aa Kvävestrategi växtodling	0	0	0	0	0	3	0	0	1	0	0	4	0	6	2	1	0	0	0	0	0	17
11Ab Kvävestrategi djurgård	6	7	0	1	1	8	1	11	15	13	2	2	3	8	0	2	1	0	0	0	0	81
11B Fosforstrategi	7	0	0	4	1	12	0	0	0	0	1	20	6	69	8	15	11	1	0	0	0	155
11C Potatis kväve o fosforstrat	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	4	1	0	0	2	0	0	0	0	0	8
11D Grönsaker N o P strategi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	5
11E Eko N o P strategi	3	0	0	12	5	8	3	0	1	0	2	2	3	11	3	2	2	0	0	0	0	57
12A Markpackning	0	0	0	16	10	10	4	2	0	3	3	8	5	59	0	8	4	0	0	0	0	132
12B Växtföljder	0	0	0	0	0	1	1	2	0	0	0	6	0	8	2	0	5	0	0	0	0	25
13A Växtskydd hantering	1	0	0	1	1	3	0	1	5	2	7	4	0	9	1	5	2	0	0	0	0	42
13C Växtskydd vattenskydd	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	9
13D Växtskydd potatis 13D	2	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0	9
13I Växtskydd IP	1	0	0	12	4	5	0	0	1	6	1	12	23	21	3	0	0	0	0	0	0	89
14A Våtmark anläggning	5	0	0	11	12	9	0	0	19	0	5	31	27	32	9	15	6	1	4	0	0	186
14B Våtmark skötsel	0	0	0	3	1	0	0	0	5	0	0	0	6	5	1	3	1	0	0	0	0	25
14D Dränering	6	0	0	1	10	5	0	1	1	0	1	5	8	25	4	1	8	0	0	0	0	76
15A Grovfoderodling	4	9	11	9	5	17	13	9	6	2	4	11	16	10	5	2	0	0	0	0	12	145
16A Precisionsodling	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	20	0	0	0	0	0	0	0	23
16B Test mineralgödselsprid.	0	0	0	8	0	1	1	2	2	2	0	3	1	27	2	3	1	0	0	0	0	53
20A Klimatkollen växtodling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	6	0	5	0	1	0	0	0	0	0	13
20B Klimatkollen djur	4	0	0	0	6	9	3	2	7	0	0	5	3	6	1	3	0	0	0	0	0	49
21C Energikollen djurhållning	3	0	0	12	5	10	3	0	5	2	2	1	0	18	5	9	6	2	2	0	6	91
21D Energikollen Växthus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
30A Stallmiljö	3	0	0	2	0	0	0	2	0	2	0	0	1	1	0	3	0	0	0	0	0	14
30C Stallmiljö nybyggnad	1	0	0	0	4	8	2	1	12	2	0	8	7	19	3	0	0	7	4	0	0	78
41A Utfodring mjölk	1	8	10	6	6	1	5	8	6	13	4	24	3	14	1	1	2	0	1	10	0	124
41B Utfodring nöt	2	1	2	1	2	7	6	1	11	8	4	18	3	18	1	4	1	2	0	3	0	95
41C Endagars utfodring	3	0	0	2	3	0	0	3	3	0	1	5	4	7	1	0	0	0	0	0	0	32
42A Betesstrategi	0	4	3	10	4	2	5	1	1	0	3	6	1	7	2	4	2	6	6	0	0	67
50A Utfodring suggor	1	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	2	2	0	0	0	0	11
50B Utfodring slaktsvin	1	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	2	1	1	0	0	13
TOTALT	79	37	29	152	98	225	122	51	151	89	51	338	223	621	68	107	89	26	25	33	24	2638

Foto: Mårten Svensson

Greppa Näringens medarbetare under 2016

Styrgrupp

Thorsten Rahbek Pedersen, ordförande, Jordbruksverket

Magnus Franzén, Jordbruksverket

Else-Marie Mejersjö, Jordbruksverket

Stefan Carlsson, Länsstyrelserna

Anders Ericson, Länsstyrelserna

Susanne Boe Skåmedal, Länsstyrelserna

Markus Hoffmann, LRF

Marianne Andersson, LRF

Jesper Broberg, Branschråd för Lantbrukets Rådgivningsföretag

Adjungerade:

Stina Olofsson, projektledare, Jordbruksverket

Maria Fermvik, biträdande projektledare, Jordbruksverket

Regionsamordnare

Helena Högberg Åkerhielm/Martin Henriksson, Region Mitt

Maria Källming, Region Öst

Eva Magnusson, Region Väst

Anders Ericson, Region Syd

Hanna Appelros, Region Norr

Arbetsutskottets medarbetare

Stina Olofsson

Sara Stjernholm

Cecilia Linge

Pernilla Kvarmo

Maria Fermvik

Maria Stenberg

Lis Eriksson

Sofie Logardt

Johan Malgeryd

Katarina Börling

Ulrika Listh

Greppa Näringens centrala arbetsgrupp

Stina Olofsson, Projektledare (Jordbruksverket Alnarp)

Sara Stjernholm, Kommunikationsansvarig

Cecilia Linge, Datautveckling (Jordbruksverket Alnarp)

Pernilla Kvarmo, Kurser, rådgivningsunderlag (Jordbruksverket Linköping)

Maria Fermvik, Bitr. projektledare, administrativt system (Jordbruksverket Alnarp)

Maria Stenberg, Klimat- växtnäring (Jordbruksverket Skara)

Lis Eriksson, Klimat- och husdjursfrågor (Jordbruksverket Skara)

Sofie Logardt, Webbredaktör (Jordbruksverket Alnarp)

Johan Malgeryd, Rådgivare växtnäring, Fosforkampanjen (Jordbruksverket Linköping)

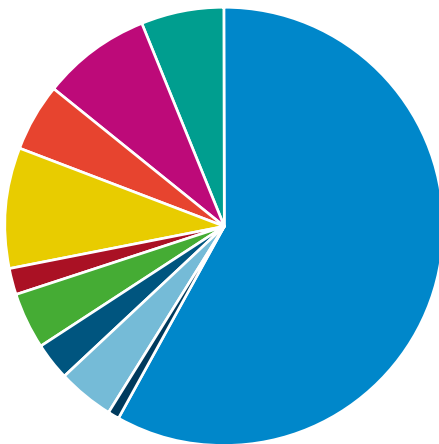
Katarina Börling, Rådgivare växtnäring (Jordbruksverket Uppsala)

Ulrika Listh, rådgivare växtnäring (Jordbruksverket Uppsala)

Foto: Janne Andersson

Året i siffror

- Enskild rådgivning, 58%
- Grupprådgivning, 1%
- Lantbrukarkurser, 4%
- Regionsamordning, 3%
- Marknadsföring och information, 4%
- Hemsida, 2%
- Administration, planering och utvärdering, 9%
- Rådgivarkurser, 5%
- Rådgivningsunderlag, 8%
- Beräkningsverktyg, 6%

Total kostnad 2016

AKTIVITETER PÅ LÄNEN	
Enskild rådgivning	22 423 000
Grupprådgivning	420 000
Lantbrukarkurser	1 500 000
Regionsamordning	969 000
AKTIVITETER CENTRALT	
Marknadsföring och information	1 659 000
Hemsida	751 000
Administration, planering och utvärdering	3 206 000
Rådgivarkurser	2 015 000
Rådgivningsunderlag	3 170 000
Beräkningsverktyg	2 377 000
SUMMA	38 490 000

www.greppa.nu

0771-573 456

Layout: Bergström&Sund AB
Redaktör: Bibbi Bonorden

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

greppa näringen